

УДК 65.011.1.004:657

Нестеренко О.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри фінансів, аналізу та страхування,
Харківський державний університет харчування та торгівлі*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ЦІЛЕЙ СКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА

IMPROVEMENT OF ACCOUNTING POLICY FOR THE COMPILATION OF INTEGRATED REPORTING IN THE INFORMATION SYSTEM OF THE ENTERPRISE

АНОТАЦІЯ

Метою статті є розроблення та адаптація технічних аспектів облікової політики, які дозволять налагодити чіткий механізм збирання та обробки облікових даних для формування інформативних показників інтегрованої звітності в автоматизованій інтегрованій обліковій системі. Визначено основні вимоги та методологічні основи автоматизації інтегрованої облікової системи та процесу реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності. Доведено, що процес автоматизації інтегрованої облікової системи повинен базуватися на методі трансформації даних бухгалтерського, екологічного, соціального та стратегічного обліку в показники інтегрованого звіту шляхом використання технології інтегрованого банку даних. Визначено переваги формування єдиного інформаційного простору інтегрованої облікової системи та елементи інтегрованого банку даних показників інтегрованої звітності. Розроблено алгоритм впровадження програмного продукту автоматизації процесу формування інтегрованої звітності.

Ключові слова: облікова політика, технічні аспекти, інтегрована звітність, автоматизація, програмні продукти, облікові номенклатури.

АННОТАЦИЯ

Целью статьи является разработка и адаптация технических аспектов учетной политики, которые позволят наладить четкий механизм сбора и обработки учетных данных для формирования информативных показателей интегрированной отчетности в автоматизированной интегрированной учетной системе. Определены основные требования и методологические основы автоматизации интегрированной учетной системы и процесса реализации инновационного проекта по формированию интегрированной отчетности. Доказано, что процесс автоматизации интегрированной учетной системы должен базироваться на методе трансформации данных бухгалтерского, экологического, социального и стратегического учета в показатели интегрированного отчета путем использования технологии интегрированного банка данных. Определены преимущества формирования единого информационного пространства интегрированной учетной системы и элементы интегрированного банка данных показателей интегрированной отчетности. Разработан алгоритм внедрения программного продукта автоматизации процесса формирования интегрированной отчетности.

Ключевые слова: учетная политика, технические аспекты, интегрированная отчетность, автоматизация, программные продукты, учетные номенклатуры.

ANNOTATION

The purpose of the article is to develop and adapt the technical aspects of accounting policies, which enables establishing a clear mechanism for the data collection and processing for the integrated reporting indicators formation within the automated integrated accounting system. The basic requirements and methodological issues of the integrated accounting system automation and implementation of the integrated reporting formation innovative project. The process of integrated accounting system automation is proved to be based on the transformation of accounting, ecological, social

and strategic data into the integrated reports indicators using of the integrated database technology. The advantages of the consolidated information environment creation and elements of the integrated reporting database are determined. The algorithm of the integrated reporting software implementation has been developed.

Keywords: accounting policy, technical aspects, integrated reporting, automation, software products, accounting nomenclature.

Постановка проблеми. Реалізація інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності неможлива або надзвичайно трудомістка без застосування сучасних інформаційних технологій, а виникнення помилок чи неточностей під час розкриття інформації в інтегрованому звіті в результаті неавтоматизованої обробки даних значно зростає. Незважаючи на суттєві переваги автоматизації інтегрованої облікової системи та процесу реалізації інноваційного проекту формування інтегрованої звітності й впровадження цього процесу в обліково-звітну практику суб'єкта господарювання, інтегрована звітність є досить новою практикою звітування, тому комплексних програмних продуктів, які б забезпечували автоматизацію від етапу збору інформації до формування інтегрованого звіту, не розроблено. Тому основні вимоги та методологічні основи автоматизації інтегрованої облікової системи та процесу реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності необхідно розкривати в технічному розділі інтегрованої облікової політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання вибору програмного забезпечення системи інтегрованого обліку та визначення етапів автоматизації для вирішення завдання інтеграції обліку досліджується Ф.Ф. Бутинцем та А.В. Дрabanічем [1]. У дослідженні А.І. Агеєва, М.В. Галушкіної, Є.В. Копкової, В.А. Смирнової та К. Штукельбергера акцентується увага на питаннях впровадження в діяльність вітчизняних компаній інтегрованої звітності на загальній уніфікованій автоматизованій платформі обліку і звітності, що дозволить найбільш ефективно впровадити основні цілі і завдання концепції інтегрованої звітності [2]. У праці В.В. Томчука роззначається, що одним із шляхів подальшого розвитку концепції інтегрованої звітності є застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних та інтернет-техно-

логій, які дозволяють полегшити доступ користувачів до неї та значно прискорити процес її формування і складання [3].

Ураховуючи результати та висновки вчених та не применшуючи ролі здійснених напрацювань, варто зазначити, що досі відсутні комплексні дослідження визначення технічних аспектів облікової політики з метою налагодження процесу формування інтегрованої звітності в автоматизованому режимі. Тому необхідно розширити та адаптувати технічні аспекти облікової політики, які дозволять налагодити чіткий механізм збирання та обробки облікових даних для формування інформативних показників інтегрованої звітності в автоматизованій інтегрованій обліковій системі, що і визначено **метою статті**.

Виклад основного матеріалу дослідження. В аспекті побудови інтегрованої облікової системи як постачальника облікової інформації та забезпечення синергізму її складників важливе значення має інформатизація такої системи шляхом поєднання й інтеграції теоретичної, методологічної та організаційної складових частин формування та зведення всього спектра інформації в інтегрований звіт в автоматичному режимі. Слушною з цього приводу є думка О.А. Зоріної, яка зазначає, що процес побудови інтегрованої системи обліку та звітності дозволить побудувати інформаційні системи таким чином, щоб задовольняти всі види і системи обліку, що ведуться на підприємстві, та складати відповідні форми звітності для задоволення потреб різних користувачів [4]. Імплементация процесу реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності в інформаційну систему суб'єкта господарювання розпочинається з визначення елементів технічного розділу інтегрованої облікової політики.

Пропонуємо в технічному розділі інтегрованої облікової політики розкривати інформацію в такій послідовності:

I етап – визначення вимог до формування єдиного інформаційного простору інтегрованої облікової системи;

II етап – перелік технічних засобів для автоматизації інтегрованої облікової системи;

III етап – стандартизація вимог до інтерфейсів категорії «професійні судження» для введення відсутніх в національному обліку даних;

IV етап – опис інформаційної технології, створеної на основі децентралізованої обробки бухгалтерських даних;

V етап – визначення структури і порядку взаємодії зовнішнього і внутрішнього інформаційного полів;

VI етап – розроблення технічних завдань та алгоритму впровадження програмного продукту автоматизації процесу формування інтегрованої звітності;

VII – опис чотирьохрівневої градації топологічних ознак облікових номенклатур;

VIII – наповнення облікових номенклатур інтегрованої облікової системи.

Розглянемо реалізацію визначених етапів наповнення технічного розділу інтегрованої облікової політики.

Формування інтегрованої облікової системи вимагає створення єдиного інформаційного простору, який забезпечить однократне введення даних екологічного, соціального, стратегічного та бухгалтерського обліку під час здійснення відповідних господарських операцій з метою обробки та перетворення інтегрованою обліковою системою в інформацію для потреб різних груп користувачів (як кроссекторальною робочою групою з формування інтегрованої звітності, так і обліковим персоналом для формування фінансової та податкової звітності чи управлінським персоналом для прийняття відповідних рішень) (рис. 1).

Формування єдиного інформаційного простору інтегрованої облікової системи має такі переваги, як:

– виключення багаторазового введення та дублювання даних за господарськими операціями одночасно з можливістю багаторазового використання інформації в бухгалтерському, екологічному соціальному чи стратегічному обліку;

– забезпечення високого рівня достовірності облікової інформації, що досягається завдяки однократному введенню даних і за рахунок мінімізації ймовірності помилки під час багаторазової обробки однієї і тієї самої інформації в інтегрованій обліковій системі різними підсистемами;

– порівнянність і відповідність даних різних систем обліку та звітності, яка ними формується, шляхом використання єдиного інформаційного простору;

– зменшення витрат на утримання персоналу шляхом відсутності необхідності в утриманні додаткових служб для паралельного ведення різних видів обліку;

– оптимізація документообігу в компанії шляхом зменшення обсягу оброблюваної документної інформації, мінімізації етапів узгодження та кількості документів, що вимагають затвердження, забезпечення оперативної та одночасної колективної роботи з документами різними підсистемами інтегрованої облікової системи, побудови тематичних і зведених схем документообігу, розроблення облікових номенклатур та системи кодування документів тощо;

– мінімізація трудовитрат і термінів формування інтегрованої звітності;

– можливість автоматичної перевірки інформації як на етапі введення її в інформаційну систему, так і на етапі контролю несуперечності фінансових та нефінансових показників в інтегрованій звітності;

– можливість упровадження сучасного міжнародного формату передачі регуляторної, фінансової та інтегрованої звітності, підготовленої відповідно до принципів МСФЗ, Basel (звітність банківських установ), Solvency (звіт-

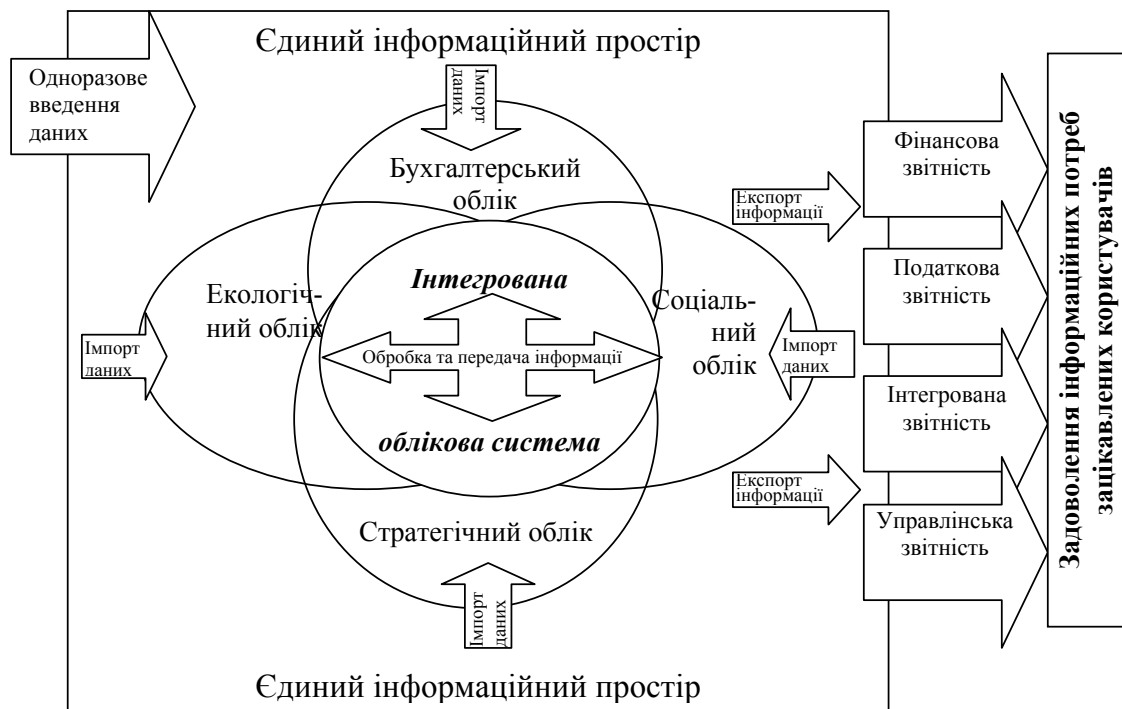

Рис. 1. Формування єдиного інформаційного простору інтегрованої облікової системи

ність страхувальників), МСІЗ та інших – XBRL (eXtensible Business Reporting Language – «розширювана мова ділової звітності»), який описує звітність не мовами форм, а мовою базових показників, згрупованих у моделі даних, які дозволяють отримати аналітичну інформацію у фінансових, екологічних, соціальних та стратегічних розрізах.

На другому етапі наповнення технічного розділу інтегрованої облікової політики для автоматизації інтегрованої облікової системи виняткове значення має наявність та чітке функціонування технічних засобів накопичення, обробки і зберігання інформаційних потоків, організаційно-методичне забезпечення автоматизованої системи, спеціалісти з налаштування та експлуатації інформаційної системи, відповідні програмні продукти (система електронного документообігу, електронний архів, інтегрований банк даних тощо), розроблення технічних завдань з інтеграції програмного продукту автоматизації інтегрованої облікової системи. Процес автоматизації інтегрованої облікової системи повинен базуватися на методі трансформації даних бухгалтерського, екологічного, соціального та стратегічного обліку в показники інтегрованого звіту шляхом використання технології інтегрованого банку даних. Інтегрований банк даних являє собою комплекс, що включає: спеціальні контури кодування та трансформації даних в інформацію; алгоритми розрахунку показників інтегрованого звіту на базі запропонованого уніфікованого альбому показників; програмні та технічні засоби, які в сукупності забезпечують створення та експлуатацію сис-

теми накопичення інформації. Крім того, інтегрований банк даних має забезпечити:

- автоматичне оновлення, коригування та багатоаспектне використання інформації в інтересах кроссекторальної робочої групи з формування інтегрованої звітності та інших користувачів облікової інформації;

- прямий зв'язок із зацікавленими користувачами для отримання відповідей на будь-які інформаційні запити шляхом формування електронних каталогів (законодавчих та нормативних документів, практичних видань з бухгалтерського обліку, інструкцій щодо заповнення облікових документів) та графіків перенесення інформації до всіх видів звітності.

Важливе значення в автоматизації процесу реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності має введення в інформаційну систему даних категорії «професійні судження». Використання професійного судження під час формування інтегрованого звіту пов'язано з відсутністю чітких стандартизованих вимог до його формату та змістовного наповнення, зокрема:

- необхідністю розкриття інформації про нові об'єкти бухгалтерського обліку (природний, інтелектуальний, соціально-репутаційний капітали, прогнозні показники, елементи бізнес-моделі, ділова репутація, ризики діяльності тощо), які не відображаються у фінансовій звітності підприємства;

- необхідністю усунення невизначеності, зумовленої недосконалістю чи розбіжністю облікових нормативно-правових актів або відсутністю конкретних, визначених законодавством підходів до відображення тих чи інших господарських операцій;

– застосування професійного судження щодо визначення суттєвості та обачності у визначенні змісту інтегрованої звітності;

– застосування професійного судження у виборі методів оцінки фінансових та нефінансових показників інтегрованої звітності;

– застосування професійного судження у визначенні складників інтегрованої облікової політики;

– вчасне реагування на інформаційні запити зацікавлених сторін в інформації інтегрованої звітності, особливо постачальників фінансового капіталу.

На думку О.В. Харламової, професійне судження розглядається як фундаментальний підхід до формування звітності, який накладає певні обмеження на масиви обліково-звітної інформації і створює обов'язкові для дотримання орієнтири у визнанні, оцінці, поданні та розкритті інформації у звітності [5]. Таке виняткове значення професійного судження у формуванні інтегрованої звітності вимагає під час автоматизації процесу реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності передбачити в інформаційній системі інтерфейси для введення відсутніх у національному обліку даних, в тому числі параметрів оцінки ризиків, методів оцінювання фінансових та нефінансових показників, методик відображення неспецифічних господарських операцій тощо.

Ще однією особливістю інформаційної системи для автоматизації процесу реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності є застосування інформаційної технології, створеної на основі децентралізованої обробки бухгалтерських даних, оскільки дослідження звітності сталого розвитку вітчизняних підприємств показало, що цей новий інструмент звітування в практичну діяльність упроваджують зазвичай не окремі відособлені організації, а групи та об'єднання підприємств різних галузей економіки, на кожному з яких є відособлена бухгалтерія.

Особливість інформаційної технології, створеної на основі децентралізованої обробки даних, полягає у формуванні багаторівневих і локальних обчислювальних мереж; збільшенні складу бухгалтерських та інших розрахунків, необхідних для визначення показників інтегрованого звіту, які виконуються обчислювальною технікою; створенні єдиного інтегрованого банку даних; можливості інформаційно-довідкового обслуговування співробітників бухгалтерії, проведення аналізу та оцінки стану системи управління ефективністю виробництва, отриманого маржинального доходу і прибутку в кожному підрозділі суб'єкта господарювання чи підприємства учасника об'єднаного бізнесу. Таким чином, автоматизація процесу формування інтегрованої звітності передбачає децентралізацію з метою забезпечення можливості збору більш повної та деталізованої інформації для задоволення потреб різних груп споживачів

інформації інтегрованого звіту та централізацію навколо єдиного інтегрованого банку даних, у який одноразово передається вся первинна інформація та групується за відповідними тематичними розділами. Децентралізована обробка первинних облікових даних спрямована на:

– створення умов для незалежності підрозділів підприємства чи групи підприємств без втрати переваг об'єднання, передачі до інтегрованої облікової системи більш деталізованих даних, рішення про розкриття чи нерозкриття яких приймається вже безпосередньо кроссекторальною робочою групою з формування інтегрованої звітності;

– узгодження діяльності керівників низових ланок зі стратегічною політикою центрального управління компанії;

– зниження витрат на передачу інформації в корпоративний центр з одночасним зменшенням вірогідності її часткової втрати під час передачі;

– покращення інформаційних, аналітичних та контрольних функцій бухгалтерського обліку безпосередньо в місцях здійснення господарських операцій.

Обов'язковим елементом інтегрованого звіту є опис зовнішнього оточення організації, тому інформаційне поле автоматизованої інтегрованої облікової системи підрозділяється на внутрішнє і зовнішнє. Внутрішнє інформаційне поле формується в межах суб'єкта господарювання на основі інформації, яка формується внаслідок його діяльності (дані про господарські операції, активи, капітали, зобов'язання, результати діяльності, податкові платежі, соціальна та екологічна відповідальність, стратегія діяльності, маркетингова політика тощо). Зовнішнє інформаційне поле формується сукупністю елементів, що оточують суб'єкт господарювання та справляють на його діяльність опосередкований чи суттєвий вплив, наприклад, політичні процеси у країні, правове регулювання, стан економіки, рівень науково-технічного та технологічного розвитку суспільства, соціальний та культурний складники суспільства, демографічні фактори, стан навколишнього середовища, ринкове середовище, фінансовий стан контрагентів та конкурентів, тенденції розвитку товарних та фінансових ринків і їх суб'єктів, світові глобальні процеси тощо. Для ефективного налагодження автоматизованого процесу формування інтегрованої звітності суб'єкту господарювання необхідно контролювати і постійно вдосконалювати структуру і порядок взаємодії зовнішнього і внутрішнього інформаційного полів. При цьому особливістю і перевагою внутрішнього інформаційного поля є його безпосередня залежність від управлінських рішень керівництва суб'єкта господарювання, під впливом яких формується стратегія формування внутрішнього середовища діяльності. Зовнішнє інформаційне поле, на яке суб'єкт господарювання безпосереднього впливу не має, визначає

стратегію адаптації діяльності до незалежних факторів (зовнішнього середовища).

Кроссекторальною робочою групою з формування інтегрованої звітності в процесі розроблення технічного розділу інтегрованої облікової політики під час опису кожного структурного елементу інтегрованого звіту повинна визначатися потреба в інформації для його опису, тобто розроблятися технічне завдання (ТЗ), яке включає характеристики та алгоритми визначення показників структурного елемента, вимоги до проходження даних в інформаційній системі та передачі інформаційних ресурсів до єдиного інформаційного простору для формування інформаційного продукту, опис організації робіт під час збору та обробки інформації. На підставі технічного завдання, оформленого у вигляді додатку до технічного розділу облікової політики, розробляється структура необхідної інформації, постійно визначається, в якій інформації суб'єкт господарювання відчуває нестачу, яка важлива інформація є у зовнішньому чи внутрішньому інформаційному полі, але невідома кроссекторальній робочій групі, періодичність надходження інформації. Проектування інформаційних потоків на базі технічних завдань дає змогу повною мірою реалізувати основоположні принципи та правила побудови інтегрованої звітності, визначити достатність інформації у центрах прийняття управлінських рішень та забезпечити її захист від несанкціонованого втручання.

За умови відсутності програмних продуктів для формування інтегрованої звітності суб'єкт господарювання може замовити індивідуальну розробку програми чи придбати програму автоматизації бухгалтерського обліку та адаптувати її до особливостей формування інтегрованої звітності власними силами чи із залученням зовнішніх фахівців ІТ-сфери. І перший, і другий варіанти передбачають виконання послідовних етапів, наведених на рисунку 2.

Автоматизація інтегрованої облікової системи та процесу формування інтегрованої звітності стає неможливою без розроблення облікових номенклатур та алгоритмізованої системи їх кодування. Інформаційною базою розроблення облікових номенклатур мають стати елементи методичного розділу інтегрованої облікової політики, які забезпечать логічну консолідацію інформації в інтегрованому звіті із застосуванням інформаційних технологій. Незважаючи на виняткове значення облікових номенклатур під час автоматизації облікових процедур, у навчальній літературі з організації бухгалтерського обліку та наукових працях питання розуміння змісту облікових номенклатур та їх розроблення і кодування здебільшого залишаються поза увагою науковців.

Можливо, це пов'язано з тим, що в «коробкових» програмах автоматизації бухгалтерського обліку їх перелік уже визначено, і на підприємстві спеціалісти фірми-розробника програмного

забезпечення чи власного ІТ-відділу лише здійснюють їх заповнення відповідно до облікових потреб суб'єкта господарювання, галузі діяльності чи форми власності.

Проте, як цілком слушно зазначав професор Є.В. Мних, раціональний рівень інтегрування інформаційних ресурсів у прийнятті управлінських рішень дасть можливість підвищити якість управління на всіх ієрархічних рівнях лише із використанням наукового інструментарію доведень та аргументацій [6]. Тому потребує наукового обґрунтування змістовне наповнення та організаційно-методичні аспекти розроблення облікових номенклатур для вимог автоматизації інтегрованої облікової системи та процесу формування інтегрованої звітності.

Термін «номенклатура» відповідно до сучасного тлумачного словника української мови має декілька визначень, а саме: 1) сукупність або перелік назв, термінів, які використовують у певній галузі науки, техніки, виробництва тощо; 2) перелік рахунків, що їх відкриває бухгалтерія; 3) працівники, призначені чи затверджені вищими органами на певні посади [7]. На підставі такого підходу до розуміння змісту облікової номенклатури І.А. Бігдан стверджує, що в бухгалтерському обліку номенклатура – це перелік назв господарських засобів, джерел їх формування, господарських процесів: основні засоби, грошові кошти, резервний капітал, виробництво тощо [8]. Вважаємо, що такий підхід звужує розуміння основного призначення облікових номенклатур, яке полягає в описі облікових параметрів перелічених об'єктів бухгалтерського обліку, а не лише в кодуванні їх назв. Більш змістовне визначення поняття «облікова номенклатура» надає С.В. Свірко та трактує їх як кількісні або якісні параметри, що характеризують бізнес-процес та його результат (відповідно до процесного підходу до організації управління) і сукупність облікової даних, які стосуються господарських фактів і операцій [9]. Найбільш науково обґрунтоване визначення облікової номенклатури, яке задовольняє вимогам автоматизованої обробки даних, надає А.С. Крутова, яка пропонує під обліковою номенклатурою розуміти об'єктивну, первинну інформаційну сукупність щодо певного факту господарської діяльності підприємства, яка характеризується мінімальним складом реквізитів, вводиться до банку даних інформаційної системи і підлягає відображенню в системі бухгалтерського обліку [10].

З метою автоматизації інтегрованої облікової системи та процесу формування інтегрованої звітності пропонуємо під обліковою номенклатурою розуміти систематизований перелік параметрів опису даних про господарські факти екологічного, соціального, стратегічного та бухгалтерського обліку, які кодуються, формують інформаційно-пошуковий обліковий довідник та підлягають введенню до інтегрованого банку даних. Такий підхід до розуміння сутності

Рис. 2. Алгоритм упровадження програмного продукту автоматизації процесу формування інтегрованої звітності

облікових номенклатур дозволяє оптимізувати процес складання інтегрованого звіту шляхом виключення дублювання інформації, обґрунтованого вибору первинних документів та облікових реєстрів, розроблення форм документів і графіку документопотоків.

Різноманітність та велика кількість об'єктів інтегрованої облікової системи вимагає під час розроблення облікових номенклатур розподіляти їх за топологічними групами. З метою формування інтегрованого звіту пропонуємо виділяти чотириохривневу градацію топологічних ознак:

1) за розділами інтегрованого звіту: загальна інформація про підприємство; характеристика зовнішнього середовища; корпоративне управління; створення вартості та бізнес-модель; фінансовий капітал; природний капітал; виробничий капітал; інтелектуальний капітал; людський капітал; соціально-репутаційний капітал; ризики і можливості; стратегія і розподіл ресурсів; результати діяльності; перспективи на майбутнє, та інших розділів передбачених кроссекторальною робочою групою з формування інтегрованої звітності;

2) за видами обліку: екологічний, соціальний, стратегічний, бухгалтерський;

3) за об'єктами бухгалтерського обліку: основні засоби, нематеріальні активи, біологічні активи, капітальні інвестиції, запаси, товари, готова продукція, грошові кошти, розрахунки, капітали, зобов'язання тощо;

4) за технологічним етапом інтегрованої облікової системи: первинний, поточний та підсумковий облік.

Для ідентифікації облікових номенклатур в автоматизованій системі та перенесення інформації про них до інтегрованого звіту вони підлягають реквізитному наповненню. Реквізит є мінімальною структурно-інформаційною одиницею облікової номенклатури, яка не підлягає подальшому смислому розподілу. Фактично перелік реквізитів формує облікову номенклатуру. Розрізняють два види реквізитів: реквізити-ознаки та реквізити-основи. Перші характеризують якісний, а другі – кількісний бік обліковуваних об'єктів – господарських фактів, явищ та процесів. Прикладом реквізитів-ознак є: номер документа, назви матеріалу і поставальника тощо, а реквізитів-основ – кількість матеріалів, що надійшли, сума тощо [11].

Реквізити-основи облікових номенклатур для автоматизації процесу формування інтегрованого звіту можуть бути кількісні, трудові, грошові (вартісні), абсолютні, відносні, а реквізити-ознаки – якісні, довідкові, групувальні, спеціальні тощо. У процесі автоматизованої обробки інформації, яка продукується інтегрованою обліковою системою, за реквізитами-ознаками здійснюється пошук інформації, її вибір, сортування, порівняння (логічна обробка), а над реквізитами-основами виконуються арифметичні операції (арифметична обробка). Із суми реквізитів-основ і певної кількості реквізитів-

ознак утворюється показник інтегрованої звітності – структурна одиниця, виражена через мінімальну сукупність інформації, яка характеризує конкретний елемент інтегрованого звіту з кількісного та якісного боків.

Оскільки спеціалізованих програмних продуктів для формування інтегрованої звітності не розроблено, то для автоматизації процесу налаштування облікових номенклатур та визначення показників інтегрованої звітності доцільно використовувати програмне облікове забезпечення, яке вже використовується на підприємстві. Дослідження інформаційних систем і технологій, що використовуються на вітчизняних підприємствах, показало, що більшість використовує програмні продукти фірми «1С», які дозволяють автоматизувати процес формування та наповнення облікових номенклатур інтегрованої облікової системи з метою автоматичного визначення показників інтегрованого звіту (рис. 3). Крім того, як цілком слушно зазначає В.В. Томчук, на базі програмного продукту «1С» шляхом розроблення необхідних додатків є можливість формування не тільки фінансової, консолідованої, а й інтегрованої звітності, яка забезпечить інформацією користувачів у більш комплексному підході, поряд із наданням деталізованої (аналітичної) інформації, яка становить особливий інтерес для акціонерів та інших пов'язаних сторін [3]. Таким чином, «1С: Підприємство» є тією інструментальною системою, на базі якої можуть бути не лише налаштовані облікові номенклатури, а й успішно автоматизований процес реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності.

Висновки. Визначені вимоги та методологічні основи автоматизації інтегрованої облікової системи та процесу реалізації інноваційного проекту з формування інтегрованої звітності дозволяють: маніпулювати різними типами об'єктів предметної області інтегрованої облікової системи (константами, довідниками, документами, регістрами, бухгалтерськими рахунками тощо); багаторазово працювати з одним і тим самим документом декільком учасникам кроссекторальної робочої групи з формування інтегрованої звітності, кожен з яких відповідає за певну частину інформації, що вноситься в документ, а потім переноситься в інтегрований звіт; підтримувати ефективну роботу з великими обсягами економічної, екологічної, соціальної та стратегічної інформації, з використанням різноманітних засобів обчислювальної техніки і топологій обчислювальної мережі; додавати реквізити нового учасника кроссекторальної робочої групи з формування інтегрованої звітності в загальний список і встановлювати для нього індивідуальний інтерфейс користувача; автоматично обирати та розраховувати показники інтегрованої звітності, передбачені уніфікованим альбомом показників за описаними алгоритмами. Перспективами

Вид номенклатуры (создание) *

Записать и закрыть | Создать на основании | Перейти | Все действия

Основное

Основное название: Программные продукты

Группа видов номенклатуры: | Группа доступа: Прочее

При печати транспортной накладной использовать:

наименование из настроек программы: Товары

индивидуальное наименование:

Будет использоваться при печати наименования груза в транспортной накладной.

Описание:

Правила ведения учета

Тип номенклатуры: Товар

Использовать характеристики

Вариант оформления продажи: **Акт на передачу прав**

Использовать серии

Рис. 3. Наповнення облікових номенклатур інтегрованої облікової системи в програмі «1С»

подальших досліджень визначено розроблення організаційно-методичних рекомендацій із формування інтегрованого звіту в міжнародному форматі звітності XRBL.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бутинець Ф.Ф. Інтегрований облік як засіб управління підприємством / Ф.Ф. Бутинець, А.В. Драбаніч // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. 2016. – № 2. С. 12–24.
2. Интегрированная отчетность: вызов менеджменту / А.И. Агеев, М.В. Галушкина, Е.В. Копкова, В.А. Смирнова, К. Штукельбергер. М.: Институт экономических стратегий, Национальный центр научно-технической информации, 2016. 212 с.
3. Томчук В.В. Інтегрована звітність: новий етап у еволюції бухгалтерського обліку / В.В. Томчук // Фінанси, облік, банки. 2017. № 1 (22). С. 170–180.
4. Зоріна О.А. Організація інтегрованої системи обліку та звітності як інформаційної бази аналізу / О.А. Зоріна // Економіка Криму. 2011. № 2 (35). С. 265–269.
5. Харламова О.В. Фінансова звітність за міжнародними стандартами: методологія формування та практика імплементації в Україні: монографія / О.В. Харламова. Харків : Лідер, 2015. 372 с.
6. Мних Є. Ефективність інтегрованих обліково-аналітичних систем / Є. Мних // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2013. № 1. С. 109–116.
7. Сучасний тлумачний словник української мови: 50000 слів; за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Х. : ШКОЛА, 2006. С. 465.
8. Бігдан І.А. Організація облікових номенклатур як першооснова організації облікового процесу / І.А. Бігдан, Г.М. Фадеева // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. Х : ХДУХТ, 2012. Вип. 2. С. 47.
9. Свірко С.В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах : навч. посібник / С.В. Свірко. К. : КНЕУ, 2004. 380 с.
10. Крутова А.С. Синтез ієрархічної структури інформаційних ресурсів управління суб'єктами електронної комерції / А.С. Крутова // Проблеми економіки. 2017. № 2. С. 210–216.
11. Борщ Л.М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи / Л.М. Борщ. К. : Т-во «Знання», КОО, 2002. 318 с.